

Obraz: [Wikipedia](#) (ciałko wtrętowe Chlamydia trachomatis)

Czy to higiena, a nie szczepienia, była przyczyną spadku zachorowań na choroby zakaźne?

4 czerwca 2026 r ., [Jochen Mitschka](#). Przeczytaj 5,7 minuty

Krytycy szczepień, które są stosowane przeciwko wszystkiemu i na wszystko, tłumaczą, że spadek zachorowań na wiele chorób przypisywanych szczepieniom jest w rzeczywistości spowodowany zmianą warunków życia, a zwłaszcza higieny. W jednym przypadku spadek zachorowań na chorobę zakaźną dzięki poprawie higieny i opieki medycznej można obecnie uznać za pewny.

Jaglica jest najczęstszą zakaźną przyczyną ślepoty na świecie i obecnie odnotowuje rekordowy spadek zachorowań. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła niedawno historyczny kamień milowy: po raz pierwszy od rozpoczęcia gromadzenia danych liczba osób **na świecie wymagających leczenia lub zagrożonych spadła poniżej 100 milionów** . W porównaniu z 2002 rokiem oznacza to **drastyczny spadek o około 94 procent** (z 1,5 miliarda osób dotkniętych wówczas do około 97 milionów obecnie).

Co to jest jaglica?

[Choroba jest wywoływana](#) przez bakterię *Chlamydia trachomatis*. Jest to wysoce zakaźne zapalenie spojówek, szczególnie powszechne w regionach o skrajnym niedoborze wody i niewystarczającej higienie. Powtarzające się infekcje w dzieciństwie prowadzą do poważnych blizn na wewnętrznej stronie powieki z biegiem lat. Rzęsy skręcają się do wewnątrz

(trichiasis) i nieustannie drapią rogówkę przy każdym mrugnięciu, co nieuchronnie prowadzi do bolesnej i nieodwracalnej ślepoty, jeśli choroba nie zostanie leczona.

Formuła sukcesu: strategia SAFE

Ludzkość zawdzięcza skuteczne opanowanie tej zaniedbanej choroby tropikalnej (NTD) koordynowanej przez WHO [SAFE strategii](#) :

- **Leczenie chirurgiczne** : Korekta powieki w zaawansowanych przypadkach w celu uratowania rogówki.
- **Antybiotyki** : masowa dystrybucja przekazanych antybiotyków (takich jak azytromycyna) w celu szybkiego wyeliminowania patogenu.
- **Higiena twarzy**: Kampanie edukacyjne mające na celu wprowadzenie wśród dzieci nawyku regularnego mycia twarzy.
- **Poprawa stanu środowiska** : Zrównoważone zwiększanie [dostępu do czystej wody pitnej](#) i urządzeń sanitarnych.

Ostatnie kamienie milowe i droga do eradykacji

Globalny sojusz stawia sobie za cel całkowite wyeliminowanie jaglicy jako globalnego problemu zdrowotnego do 2030 roku. [całkowicie realistyczne](#) . Ostatnie sukcesy w różnych krajach w ciągu ostatnich kilku miesięcy pokazują, że jest to

- **Ponad 30 krajów wolnych od jaglicy**: Według [raportów Światowej Organizacji Zdrowia](#), otrzymało **31 krajów na świecie** oficjalne potwierdzenie, że jaglica przestała być problemem zdrowia publicznego.
- **Kamienie milowe w historii**: Ostatnio na tej liście znalazły się historyczne osiągnięcia: **Egipt** (gdzie chorobę udokumentowano po raz pierwszy ponad 3000 lat temu), **Algieria** , **Australia** i ostatnio **Tunezja** odnotowały udane wyeliminowanie choroby.

Dyskusja na temat tego, co jest za co odpowiedzialne

W medycynie i historii intensywnie toczy się debata historyczna na temat roli poprawy higieny i warunków życia w porównaniu ze szczepieniami w zmniejszaniu się zachorowań na choroby zakaźne.

Rzeczywiście, przykład jaglicy wyraźnie pokazuje, że **higiena i warunki życia odgrywają fundamentalną rolę**. Istnieje jednak również i tu pewna szara strefa, a badania naukowe sugerują, że nie jest to sytuacja „albo-albo”, lecz raczej wzajemne oddziaływanie obu czynników.

Argumenty można podzielić na następujące kategorie:

Dlaczego krytycy mają rację w tym punkcie

- **Historyczny spadek zachorowań przed wynalezieniem szczepień**: Wiele chorób, takich jak tyfus, cholera czy dżuma, zostało znacząco ograniczonych lub całkowicie pokonanych w Europie i Ameryce Północnej, **zanim** pojawiły się skuteczne szczepionki i antybiotyki.
- **Czynniki wpływające na sukces**: Do decydujących czynników należało wprowadzenie systemów kanalizacyjnych, dostęp do czystej wody pitnej (rewolucja sanitarna w XIX wieku),

lepsze warunki życia, pasteryzacja mleka i bardziej zróżnicowana dieta, która wzmacniała układ odpornościowy ludzi.

- **Przykład jaglicy:** na jaglicę **Do tej pory nie ma szczepionki** . Zgodnie ze strategią SAFE, choroba jest **poprawa środowiska**) . zwalczana głównie poprzez higienę twarzy i czystą wodę (

Dlaczego medycyna nadal nalega na szczepienia

Chociaż higiena drastycznie zmniejsza ryzyko zachorowań, zwolennicy szczepień argumentują, że w przypadku niektórych patogenów ich naturalna skuteczność osiąga swoje granice. Właśnie tutaj szczepienia okazują się niezastąpionym narzędziem.

- **Granice higieny w przypadku wirusów wysoce zaraźliwych:** Wirusy takie jak odra, ospa wietrzna czy ospa prawdziwa są niezwykle zaraźliwe i rozprzestrzeniają się drogą powietrzną (aerozole). Nawet w krajach o doskonałej higienie i najnowocześniejszych warunkach sanitarnych, przed wprowadzeniem szczepień regularnie występowały masowe epidemie.
- **Przypadek ospy prawdziwej:** Przez tysiąclecia ospa prawdziwa była plagą ludzkości, niezależnie od higieny osoby zakażonej. Została całkowicie wyeliminowana w 1980 roku wyłącznie dzięki ogólnoświatowej, skoordynowanej **kampanii szczepień** . Sama higiena nie byłaby w stanie wyeliminować tego wirusa.
- **Efekty natychmiastowe i długoterminowe:** Poprawa warunków życia (infrastruktura, czysta woda dla wszystkich) często zajmuje dekady i wymaga miliardowych inwestycji. Z drugiej strony, szczepionka może niezwykle szybko ochronić populację przed najgorszymi konsekwencjami (takimi jak ślepotą czy śmierć) w ciągu zaledwie kilku lat, podczas gdy infrastruktura jest budowana równolegle.

Klasyfikacja

Twierdzenie, że higiena i warunki życia są kluczowe dla zwalczania chorób zakaźnych, jest **historycznie i naukowo absolutnie słuszne** . Jednakże wniosek, że szczepienia są w związku z tym niepotrzebne, jest kwestionowany.

Współcześni lekarze twierdzą, że higiena pozbawia wiele patogenów miejsca do rozwoju, natomiast szczepienia chronią organizm przede wszystkim przed wirusami i bakteriami, których nie można powstrzymać samym mydłem i czystą wodą.

Historyczne epidemie wywołane szczepieniami, jak twierdzi się, były wynikiem **błędów produkcyjnych w XX wieku** , w wyniku których żywe patogeny przedostały się do szczepionki. Nie można ich utożsamiać z normalnym sposobem działania współczesnych, ściśle kontrolowanych szczepionek. (Pominiemy przypadek mRNA, ponieważ w tym kontekście nie jest on szczepionką).

Kwestią sporną jest, czy wzrost zachorowań na autyzm i choroby autoimmunologiczne ma związek przyczynowy ze szczepieniami, a jedynie sugerowana jest korelacja. W najbardziej drastycznym przypadku, czyli wzroście zachorowań na autyzm, wyjaśniono, że rolę odegrało kilka czynników: w szczególności rozszerzenie kryteriów diagnostycznych, ale także ogromny wzrost świadomości społecznej. Badanie, które rzekomo dowodziło związku przyczynowego, zostało następnie uznane za [fałszywe](#) , a [badanie przeprowadzone](#) na 650 000 dzieci, jak wyjaśniono, nie wykazało żadnych różnic między dziećmi zaszczepionymi i niezaszczepionymi.

Wniosek

Debata będzie zatem trwała jeszcze długo, między innymi dlatego, że badania są finansowane głównie przez interesy ekonomiczne i polityczne. Krytyka jednego badania prowadzi do setek kolejnych jako kontrdowodów. Co więcej, liczne wcześniejsze dowody wskazujące na szkodliwość tego typu „*badai*” podważyły wiarygodność zarówno „*badai*”, jak i polityki. Leczenie substancjami mRNA, reklamowane jako szczepionka, podczas którego dochodzi do licznych oszustw „dla dobra ludzkości”, doprowadziło do narastającego sceptycyzmu. W związku z tym wiele osób powraca do starej, dobrej „*wiary*” lub osobistej odpowiedzialności.